

TINERET

Politica pentru tineret este un domeniu de politică națională. Nu se pune, prin urmare, problema armonizării legislațiilor statelor membre. La nivel european, politica pentru tineret este stabilită prin procedura legislativă ordinară. Componenta pentru tineret a programului Erasmus+ promovează schimburile de tineri atât în cadrul UE, cât și cu țări terțe. În ultimii ani, Uniunea Europeană și-a consolidat politicile privind tinerii, astfel cum arată inițiativa Corpului european de solidaritate.

TEMEI JURIDIC

Temeiul juridic al acțiunilor UE în domeniul tineretului îl constituie articolele 165 și 166 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Acțiunile care intră în domeniile de aplicare ale articolelor 165 și 166 se adoptă prin procedura legislativă ordinară. În ceea ce privește politica pentru tineret, orice formă de armonizare a legislațiilor statelor membre este exclusă în mod explicit. Consiliul poate adopta recomandări pe baza propunerilor Comisiei.

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care are aceeași valoare juridică ca și tratatele (articolul 6 din TUE), cuprinde un articol privind drepturile copilului (articolul 24), precum și un articol privind interzicerea muncii copiilor și protecția tinerilor la locul de muncă (articolul 32).

OBIECTIVE

Articolul 165 din TFUE prevede acțiuni ale Uniunii Europene care să încurajeze dezvoltarea schimburilor de tineri și a celor de animatori socioeducativi, adică lucrători de tineret, și, de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, participarea tinerilor la viața democratică din Europa. Articolul 166 permite UE să pună în aplicare o politică de formare profesională pentru a sprijini și completa acțiunile statelor membre. Acesta atribuie Uniunii sarcina de a facilita accesul la formarea profesională și de a încuraja mobilitatea instructorilor și a stagiatorilor, în special a tinerilor.

Dincolo de aceste articole, copiii și tinerii profită de politicile UE din alte domenii, precum educația, formarea profesională și sănătatea, sau de politicile legate de drepturile și protecția copiilor și a tinerilor.

REALIZĂRI

A. Cadrul strategic

1. Strategia UE pentru tineret 2010-2018

În noiembrie 2009, Consiliul a adoptat o rezoluție privind cadrul de cooperare europeană în domeniul tineretului pentru perioada 2010-2018 (OJ C 311, 19.12.2009, p. 1–11). Obiectivele sale generale sunt crearea unui număr mai mare de oportunități și a unei mai mari egalități de șanse pentru tineri în educație și pe piața forței de muncă și promovarea cetățeniei active, a integrării sociale și a solidarității în rândul tinerilor. Sunt prevăzute inițiative în opt domenii de acțiune: educația și formarea, ocuparea forței de muncă și antreprenoriatul, sănătatea și bunăstarea, participarea, activitățile voluntare, incluziunea socială, tineretul și lumea și creativitatea și cultura.

Activitățile se organizează în cicluri de trei ani. Pentru actualul ciclu, din perioada 2016-2018, Consiliul a identificat șase obiective principale: (1) o mai mare incluziune socială a tuturor tinerilor; (2) o mai mare participare a tuturor tinerilor la viața democratică și civică în Europa; (3) facilitarea tranziției tinerilor de la adolescență la vârsta adultă, în special în ceea ce privește integrarea pe piața forței de muncă; (4) acordarea de sprijin pentru sănătatea și bunăstarea tinerilor, inclusiv pentru sănătatea mintală; (5) contribuții la abordarea provocărilor și a oportunităților erei digitale pentru politica în domeniul tineretului, pentru activitățile pentru tineret și pentru tineri; și (6) contribuții la valorificarea oportunităților și a provocărilor pe care le reprezintă creșterea numărului de migranți și de refugiați tineri în Uniunea Europeană.

2. Strategia Europa 2020

Lansată în 2010, [Strategia Europa 2020](#) se concentrează asupra tinerilor și se axează pe mai multe obiective, printre care reducerea abandonului școlar timpuriu, creșterea procentului tinerilor absolvenți și dezvoltarea unui pachet cuprinzător de inițiative politice în domeniul educației și al ocupării forței de muncă. Printre acestea se numără programul de mobilitate profesională „[Primul tău loc de muncă EURES](#)”, care facilitează plasarea forței de muncă în toată Europa.

În comunicarea sa din mai 2018 intitulată „Implicarea, conectarea și responsabilizarea tinerilor: o nouă strategie a UE pentru tineret” (COM(2018)0269), Comisia a propus să se acorde o atenție deosebită următoarelor domenii de activitate:

- promovarea participării tinerilor la viața democratică și civică;
- conectarea tinerilor din Uniunea Europeană și din afara acesteia pentru a promova angajamentul voluntar, mobilitatea în scop educațional, solidaritatea și înțelegerea interculturală;
- sprijinirea capacității tinerilor prin intermediul calității, al inovării și al recunoașterii activităților de tineret.

B. Programele de finanțare relevante ale UE

1. Erasmus+

Erasmus+ conține un capitol special privind tineretul, pentru care s-au alocat aproximativ 2,1 miliarde EUR. Obiectivele sale specifice sunt: (1) îmbunătățirea nivelului de competențe și aptitudini fundamentale ale tinerilor; promovarea participării la viața democratică în Europa și pe piața muncii, a cetățeniei active, a dialogului intercultural, a incluziunii sociale și a solidarității; (2) promovarea îmbunătățirii calității activităților de tineret; (3) completarea reformelor în materie de politici la nivel local, regional și național și sprijinirea dezvoltării unei politici pentru tineret care să fie bazată pe cunoștințe și pe date concrete; și (4) consolidarea dimensiunii internaționale a activităților pentru tineret și a rolului lucrătorilor și al organizațiilor pentru tineri ca structuri de sprijin pentru aceștia.

Erasmus+ sprijină în mod direct [Serviciul european de voluntariat](#). Serviciul european de voluntariat este menit să ajute tinerii să petreacă o perioadă de timp în afara țării lor, participând la proiecte de voluntariat. Acest sistem de învățare non-formală este certificat în toată Europa prin intermediul instrumentului de recunoaștere [Youthpass](#).

Programul [Erasmus pentru tineri antreprenori](#), desprins din programul Erasmus+, le permite antreprenorilor în devenire să învețe din experiența unor antreprenori care conduc mici întreprinderi în alte țări participante.

2. Erasmus 2021-2027

În propunerea sa pentru noul program Erasmus 2021-2027 ([COM\(2018\)0367](#)), Comisia recomandă dublarea bugetului la 30 miliarde EUR în perioada de programare 2014-2020 și alocarea a 3,1 miliarde EUR pentru tineret. Unul dintre obiectivele propunerii este acela de a promova o identitate europeană prin intermediul experienței de călătorie [DiscoverEU](#), care va oferi tinerilor posibilitatea de a descoperi patrimoniul și diversitatea culturală ale Europei. Printre beneficiarii programului se vor număra elevii și studenții din învățământul superior, dar și stagiarii și lucrătorii de tineret.

C. Alte inițiative ale UE

1. Garanția pentru tineret

În aprilie 2013, Consiliul a adoptat o recomandare privind instituirea unei [Garanții pentru tineret](#) (JO C 120, 26.4.2013, p. 1–6). Aceasta reprezintă un angajament istoric pentru a garanta că tinerii primesc o ofertă de calitate pentru un loc de muncă, pentru formare sau studii complementare în termen de patru luni de la pierderea locului de muncă sau de la terminarea studiilor. Deși statele membre trebuie încă să pună în aplicare și să finanțeze această politică, cofinanțarea UE este deja disponibilă pentru regiunile în care rata de șomaj a tinerilor este de peste 25 %, prin intermediul unei linii bugetare specifice, al Inițiativei privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și al Fondului social european^[1].

[1] Pentru mai multe informații, a se vedea fișa [2.3.2](#) privind Fondul social european, secțiunea B.2.

2. Corpul european de solidaritate

[Corpul european de solidaritate](#) (CES) este o inițiativă lansată de Comisia Europeană în decembrie 2016. Această inițiativă le permite tinerilor cu vârsta între 18 și 30 de ani să desfășoare o activitate de voluntariat sau să lucreze în cadrul unor proiecte în țara lor de origine sau în alte țări. Un număr total de 72 000 de tineri s-au înregistrat până în prezent, iar 7 000 dintre aceștia sunt implicați în mod direct în activități de solidaritate. În august 2018, Comisia a invitat părțile interesate să prezinte idei privind noi proiecte în cadrul inițiativei. Un total de 44 milioane EUR a fost alocat din bugetul UE pentru proiectele selectate, care vor fi deschise tuturor tinerilor din Europa, dar nu numai. La 11 iunie 2018, Comisia a publicat [propunerea sa privind Corpul european de solidaritate pentru perioada de după 2020](#), alocând 1,26 miliarde EUR pentru a permite unui număr de aproximativ 350 000 de tineri să participe la activități de solidaritate ([COM\(2018\)0440](#)).

3. Politicile de protecție a copilului

Astfel cum este stabilit în Convenția ONU privind drepturile copilului, un copil este orice persoană sub vârsta de 18 ani. Tratatul de la Lisabona a introdus printre obiectivele UE promovarea drepturilor copilului, iar Carta drepturilor fundamentale garantează protecția drepturilor copilului de către instituțiile UE, precum și de către statele membre.

La 15 februarie 2011, Comisia Europeană a adoptat comunicarea intitulată „O agendă a UE pentru drepturile copilului” ([COM\(2011\)0060](#)). Obiectivul acesteia este de a reafirma angajamentul ferm al tuturor instituțiilor UE și al tuturor statelor membre de a promova, proteja și respecta drepturile copilului în cadrul tuturor politicilor pertinente ale UE și de a materializa acest angajament, obținând rezultate tangibile. Drepturile copilului și prevenirea violenței împotriva copiilor, a tinerilor, a femeilor și a altor grupuri expuse riscurilor sunt protejate și promovate și în cadrul programului „[Drepturi, egalitate și cetățenie](#)” (2014-2020).

În 2016, Parlamentul European și Consiliul au adoptat o directivă privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale (JO L 132, 21.5.2016, p. 1.), cu scopul de a garanta că acești copii sunt în măsură să înțeleagă și să urmărească procedurile respective și să își exercite dreptul la un proces echitabil, precum și cu scopul de a preveni recidiva în cazul copiilor și de a promova integrarea socială a acestora.

4. Tineretul și mass-media

Tehnologiile online oferă posibilități unice copiilor și tinerilor, dându-le acces la cunoaștere și permițându-le să beneficieze de învățarea digitală și să participe la dezbaterile publice. Copiii pot fi însă deosebit de vulnerabili la tehnologia modernă. Din acest motiv, Directiva serviciilor mass-media audiovizuale (JO L 95, 15.4.2010, p. 1) interzice includerea în serviciile liniare de televiziune a oricăror conținuturi care ar putea afecta în mod grav minorii. Conținutul care riscă să fie dăunător pentru minori trebuie fie difuzat la ore la care aceștia nu sunt susceptibili să îl urmărească, fie blocat prin mijloace tehnologice pentru ca minorii să nu îl poată accesa. În ceea ce privește serviciile media audiovizuale neliniare la cerere, aceste tipuri de conținuturi pot fi puse la dispoziție doar în așa fel încât minorii să nu aibă în mod normal acces la ele.

5. Portalul european pentru tineret

[Portalul european pentru tineret](#) este o pagină de internet destinată tinerilor din toată Europa, menită să-i ajute să se orienteze printre numeroasele oportunități pe care UE pe oferă în diverse domenii de interes, precum voluntariatul, activitatea profesională, formarea, cultura, creativitatea și multe altele.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Parlamentul European a sprijinit dintotdeauna cooperarea strânsă dintre statele membre în ceea ce privește tineretul. Acesta a contribuit și a jucat un rol activ la elaborarea politicii pentru tineret, de exemplu prin rezoluțiile sale referitoare la „O strategie a UE pentru tineret - investiție și mobilizare” (JO CE 161, 31.5.2011, p. 21), la punerea în aplicare a Strategiei UE pentru tineret 2010-2012 (JO C 93, 9.3.2016, p. 61), la evaluarea Strategiei UE pentru tineret pentru perioada 2013-2015 (JO C 215, 19.6.2018, p. 212) și la înființarea unei garanții pentru tineret (JO C 440, 30.12.2015, p. 67).

În ultimii ani au fost adoptate numeroase alte rezoluții referitoare la ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (de exemplu, JO C 224, 21.6.2016, p. 19), la antreprenoriat (JO C 316, 22.9.2017, p. 76) și la politicile de combatere a șomajului în rândul tinerilor (JO C 11, 12.1.2018, p. 44).

De asemenea, Parlamentul protejează interesul superior al copilului pe baza petițiilor care îi sunt adresate (JO C 66, 21.2.2018, p. 2) și a adoptat o rezoluție referitoare la reducerea inegalităților, în special a sărăciei în rândul copiilor (JO C 366, 27.10.2017, p. 19). Parlamentul se preocupă și de drepturile copiilor din afara granițelor UE, adoptând rezoluții referitoare la situația copiilor din întreaga lume, precum rezoluția referitoare la educația pentru copii în situații de urgență și de criză prelungită (JO C 366, 27.10.2017, p. 151) sau rezoluția referitoare la malnutriția infantilă în țările în curs de dezvoltare (JO C 289, 9.8.2016, p. 71). În 2015, Parlamentul a adoptat o rezoluție referitoare la combaterea abuzurilor sexuale asupra copiilor pe internet (JO C 316, 30.8.2016, p. 109)^[2]. În cadrul sesiunii sale plenare din octombrie 2018, acesta a adoptat propunerea legislativă a Comisiei de revizuire a Directivei serviciilor mass-media audiovizuale (P8_TA(2018)0364). În temeiul noilor dispoziții, organismele de radiodifuziune vor trebui să reducă expunerea copiilor la publicitatea privind alimentele și băuturile nesănătoase; conținutul care incită la violență, la ură și la terorism va fi interzis; iar violența nejustificată și pornografia vor face obiectul unor norme extrem de stricte.

În cadrul negocierilor privind programul Erasmus+ din 2012-2013, Parlamentul a insistat ferm asupra includerii unui capitol separat pentru tineret și a unui buget destinat acțiunilor-cheie ale acestuia. De asemenea, Parlamentul a subliniat că ar trebui sporite posibilitățile de participare a tinerilor dezavantajați. În rezoluția sa din 17 septembrie 2017 (JO C 337, 20.9.2018, p. 131), Parlamentul a propus ca programul următor să se concentreze asupra învățării pe tot parcursul vieții și asupra mobilității și a recomandat ca prioritățile programului Erasmus, ale Strategiei UE pentru tineret și ale

[2] Pentru detalii, a se vedea fișa [3.6.2](#) privind Politica în domeniul audiovizualului și al mass-mediei.

altor programe finanțate de UE să fie aliniate. În iunie 2018, Parlamentul European și Consiliul au ajuns la un acord politic privind propunerea referitoare la Corpul european de solidaritate, pe care ambele instituții trebuie să îl adopte acum în mod oficial.

Pentru a încuraja tinerii să desfășoare proiecte proprii la nivel european, Parlamentul European, împreună cu Fundația pentru Premiul Internațional Charlemagne de la Aachen, a lansat, în 2008, [Premiul Charlemagne pentru tinerii europeni](#), care este acordat în fiecare an proiectelor care promovează înțelegerea reciprocă la nivel european și internațional.

Michaela Franke / Pierre Hériard

09/2018

